

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň Mgr. Andrey Veselé a Mgr. Jany Jurečkové ve věci

žalobce

Ústecké šrouby, z. s., IČ 04316509

sídlem Velká Hradební 322/53, 400 01 Ústí nad Labem

proti

žalovanému

Český báňský úřad

sídlem Kozí 748/4, 110 00 Praha 1

za účasti

České štěrkopísky spol. s r.o., IČ 275 84 534

sídlem Cukrovarská 34, 190 00 Praha 9

zast. Mgr. Tomášem Uherkem, advokátem

se sídlem Jandova 8, 190 00 Praha 9

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 9. 2021, č. j. SBS 18551/2021/4,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

I.
Základ sporu

1. Žalobce je spolkem, jehož hlavním účelem je ochrana životního prostředí. Rozhodnutím Obvodního báňského úřadu pro území kraje Ústeckého ze dne 8. 11. 2017, č. j. SBS 30424/017/OBÚ-04/3, byla povolena hornická činnost v dobývacím prostoru DP 71154 Nučnický I (dále jen „rozhodnutí o povolení těžby“). Podkladem povolení bylo rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje (dále jen „KÚ ÚK“) ze dne 19. 5. 2017, č. j. 476/ZPZ/2017/ZD-906, kterým byla podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, povolena výjimka ze zákazů zvláště chráněných živočichů, konkrétně ze zákazů chytání, rušení, zraňování, usmrcování a sbírání, ničení, poškozování a přemísťování jejich vývojových stádií a jimi užívaných sídel, přičemž tato výjimka se vztahovala na ještěrku obecnou (silně ohrožený druh, evropsky významný druh), mravence otročího (ohrožený druh) a koroptev polní (ohrožený druh, evropsky významný druh) (dále jen „rozhodnutí o výjimce“). Rozhodnutí o výjimce bylo k odvolání žalobce potvrzeno rozhodnutím Ministerstva životního prostředí ze dne 26. 7. 2017, č. j. MZP/2017/530/67.
2. Rozhodnutí o výjimce i navazující rozhodnutí o odvolání byla zrušena na základě včasné žaloby podané žalobcem, a to rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 17. 2. 2021, č. j. 15 A 204/2017 - 95. Proti tomuto rozsudku nebyla podána kasační stížnost. Řízení před krajským soudem trvalo déle než tři roky.
3. V návaznosti na rozhodnutí soudu podal žalobce k žalovanému návrh na povolení obnovy řízení podle § 100 odst. 1 písm. b) správního řádu. Žalovaný rozhodnutím ze dne 14. 4. 2021, č. j. SBS 10275/2021/ČBÚ-2, žalobcovu žádost o povolení obnovy řízení zamítl z důvodu marného uplynutí objektivní tříleté lhůty podle § 100 odst. 2 správního řádu. Žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí podal rozklad, který předseda žalovaného zamítl žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 24. 9. 2021, č. j. SBS 18551/2021/4. Předseda žalovaného dospěl k závěru, že do tříleté lhůty pro povolení obnovy řízení je třeba započítat i dobu trvání řízení před soudem, v němž bylo podkladové rozhodnutí zrušeno, a že tedy po uplynutí této lhůty obnovu nelze povolit.

II.
Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

4. Žalobce je přesvědčen, že postupem žalovaného došlo k odnětí efektivního soudního přezkumu rozhodnutí o výjimce, neboť ani jeho zrušení správním soudem nevedlo k odstranění navazujícího rozhodnutí o povolení těžby, jehož vydání bylo existencí zrušeného rozhodnutí o výjimce podmíněno. Tento výsledek je rozporný s čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, který garantuje účinný soudní přezkum správních rozhodnutí.
5. Proto je třeba objektivní tříletou lhůtu podle § 100 odst. 2 správního řádu vykládat tak, že se do jejího běhu nezapočítává doba řízení před soudem, jehož předmětem je podkladové rozhodnutí. Pokud by soud dospěl k závěru, že tímto způsobem uvedenou lhůtu vyložit nelze, je třeba ji neaplikovat na základě teleologické redukce, neboť účelem dané lhůty nemůže být úplné znemožnění efektivního soudního přezkumu podkladového rozhodnutí. Pokud by soud dospěl k závěru, že vnitrostátní právo skutečně povolení obnovy řízení vylučuje, je třeba ustanovení § 100 odst. 2 správního řádu neaplikovat pro rozpor s čl. 47 Listiny základních práv a svobod Evropské unie.

6. Žalobce dále odkázal na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, který se nedávno zabýval obdobnou právní otázkou a své rozhodnutí založil na principech, z nichž vychází též žalobce v nynější věci. V usnesení ze dne 22. 10. 2019, č. j. 6 As 211/2017 - 88, č. 3948/2019 Sb. NSS, rozšířený senát dospěl k závěru, že právě v takové situaci, jaká nastala v nynějším případě, tedy kdy dojde ke zrušení rozhodnutí, které slouží jako podklad pro jiné samostatné rozhodnutí, je třeba prolomit procesní pravidlo dle § 75 odst. 1 s. ř. s., totiž že soud přezkoumává správní rozhodnutí podle skutkového a právního stavu, který zde byl v době jeho vydání.
7. V nynější věci je na základě obdobných úvah, které vedl rozšířený senát ve výše citovaném usnesení, nutno přistoupit k ústavně konformnímu výkladu, případně k neaplikaci lhůty podle § 100 odst. 2 správního řádu. Jedná se o zcela analogickou situaci, kdy by striktní uplatnění obecně platného procesního pravidla vedlo k protiústavním důsledkům.
8. Žalobci přitom nelze vytýkat, že nepodal žalobu přímo proti rozhodnutí o povolení těžby, neboť toto rozhodnutí v době existence rozhodnutí o výjimce nepovažoval za nezákonné. Závěry usnesení rozšířeného senátu č. 3948/2019 Sb. NSS lze z povahy věci aplikovat pouze v situacích, kdy žalobce podal žalobu proti podmíněnému rozhodnutí z jiných důvodů, a před rozhodnutím o této žalobě došlo ke zrušení podkladového rozhodnutí. V takovém případě rozšířený senát výslovně uvedl, že bude namíste dodatečné uplatnění žalobní námitky založené na zrušení podkladového rozhodnutí, neboť žalobce „o těchto důvodech bez svého zavinění nemohl v žalobní lhůtě vědět“ (bod 36 usnesení rozšířeného senátu).
9. Žalobce nemohl podat žalobu proti rozhodnutí o povolení těžby pouze pro případ, že by následně došlo ke zrušení podkladového rozhodnutí, neboť příslušný žalobní bod z povahy věci ještě nemohl uplatnit. Jeho žaloba by tak byla odsouzena k odmítnutí podle § 37 odst. 5 ve spojení s § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. I kdyby snad k odmítnutí žaloby pro absenci žalobních bodů nedošlo a soud vyčkával, zda nedojde ke zrušení podkladového rozhodnutí o výjimce, nebylo by možné po žalobci žádat, aby podával druhou žalobu a nesl náklady dalšího soudního řízení výlučně proto, aby odvrátil neúčinnost rozhodnutí soudu v řízení o jeho první žalobě směřující proti podkladovému rozhodnutí.
10. Žalobce dále konstatoval, že v případech, kdy nebyla žaloba proti podmíněnému rozhodnutí podána z jiných důvodů, popřípadě pokud o této žalobě bylo rozhodnuto dříve, než došlo ke zrušení podkladového rozhodnutí, nelze využít procesní cestu otevřenou usnesením rozšířeného senátu č. 3948/2019 Sb. NSS, a naopak je nutno připustit povolení obnovy řízení podle § 100 odst. 1 písm. b) správního řádu. Za tímto účelem je třeba přijmout výklad objektivní tříleté lhůty pro povolení obnovy řízení, který byl žalobcem nastíněn výše.
11. I kdyby se soud s touto interpretací závěrů usnesení rozšířeného senátu č. 3948/2019 Sb. NSS neztotožnil, a měl by za to, že osoba nacházející se v obdobné situaci jako žalobce by byla povinna podat druhou žalobu proti podmíněnému rozhodnutí, v níž by v době podání nemohla uplatnit žádný žalobní bod, by tento závěr nebylo možné vztáhnout na žalobce v nynější věci. Je třeba konstatovat, že usnesení rozšířeného senátu č. 3948/2019 Sb. NSS bylo vydáno až dne 22. 10. 2019, a žalobce z něj tedy v nynější věci nemohl v roce 2017 vycházet. Rozšířený senát přitom v uvedeném usnesení výslovně překonal dřívější judikaturu Nejvyššího správního soudu, která dospěla k opačným závěrům.
12. Platí, že „[p]okud dojde v důsledku sjednocovací činnosti rozšířeného senátu k judikatornímu odklonu, nelze nově přijatý názor zásadně aplikovat zpětně, pokud by v důsledku této změny účastníci řízení, resp. soukromé subjekty, jednající v důvěře ve stávající judikaturu, ztratili přístup

k soudu“ (rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2017, č. j. 1 Afs 58/2017 - 42, č. 3686/2018 Sb. NSS, bod 53). Žalobci tedy v žádném případě nelze klást k tíži, že již v roce 2017 nepostupoval v souladu s usnesením rozšířeného senátu č. 3948/2019 Sb. NSS, a jediným způsobem, jak pro něj zajistit efektivní soudní přezkum rozhodnutí o výjimce, je nezapočítávat do běhu objektivní tříleté lhůty pro povolení obnovy řízení o povolení těžby dobu řízení o žalobě proti podkladovému rozhodnutí o výjimce, případně tuto lhůtu na základě teleologické redukce neaplikovat.

13. V nynějším případě bylo rozhodnutí o výjimce vydáno na základě § 56 zákona o ochraně přírody, které představuje přímou transpozici čl. 16 směrnice Rady 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Tato výjimka umožňuje odchýlení od zákazů uvedených v čl. 12 též směrnice, které se týkají stanovišť zvláště chráněných živočichů. Je tedy nasnadě, že předmětem rozhodnutí o výjimce byla materie regulovaná unijním právem, a proto je třeba aplikovat Listinu základních práv Evropské unie.
14. Ustanovení čl. 47 prvního pododstavce Listiny základních práv EU garantuje široký přístup k efektivní soudní ochraně všech práv zakotvených v unijním právu: *„Každý, jehož práva a svobody zaručené právem Unie byly porušeny, má za podmínek stanovených tímto článkem právo na účinné prostředky nápravy před soudem.“*
15. Z judikatury Soudního dvora Evropské unie vyplývá, že součástí garancí čl. 47 Listiny základních práv EU tzv. zásada efektivity, dle níž *„při neexistenci unijních pravidel v této oblasti je na vnitrostátním právním řádu každého členského státu, aby na základě zásady procesní autonomie upravil procesní podmínky soudních řízení určených k zajištění ochrany práv jednotlivců, avšak za podmínky, že nejsou méně příznivé než podmínky upravující podobné situace podléhající vnitrostátnímu právu (zásada rovnocennosti) a v praxi neznemožňují nebo nadměrně neztěžují výkon práv přiznaných unijním právem“* (rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 13. 12. 2017, C-403/16, El Hassani, bod 26; zvýraznění doplněno žalobcem).
16. Podle názoru žalobce právní názor zastávaný žalovaným zjevně vede k praktickému znemožnění efektivní soudní ochrany na poli unijního práva, a je tedy v rozporu s čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie, jak jej závazně vykládá judikatura Soudního dvora. V takovém případě je třeba ustanovení § 100 odst. 2 správního řádu neaplikovat.
17. Žalovaný s odkazem na své rozhodnutí navrhl zamítnutí žaloby. Dále uvedl, že ust. § 100 odst. 2 s.ř. nepřipouští žádnou aplikační výjimku. Rovněž tak není v rozporu s čl. 35 a 36 LZPS.
18. Cílem § 100 odst. 2 s.ř. nepochybně není zvyšovat nejistotu účastníků řízení tím, že doba bude prodlužována o doby přezkumu podkladových rozhodnutí.
19. Co se týče odkazu na usnesení rozšířeného senátu, žalovaný má za to, že závěry tohoto rozhodnutí nelze na věc aplikovat, jelikož nezákonnost podmiňujícího rozhodnutí byla zjištěna právě až rozhodnutím soudu a v daném případě se domáhá nestandardní aplikace práva právníká osoba a nikoliv jednotlivec, jak je uvedeno v bodě 35 tohoto usnesení.
20. Osoba zúčastněná na řízení rovněž navrhla zamítnutí žaloby. Dále ve svém vyjádření uvedla, že žalobce proti rozhodnutí o povolení těžby nepodal žalobu dle § 65 a násl. s.ř.s. V mezidobí od r. 2017 do r. 2021 došlo k téměř celému dotěžení plochy DP Nučnický I, kde v důsledku zde probíhající těžby tzv. z vody vznikla a dále vzniká rozsáhlá vodní plocha vč. místy

vysokých břehových stěn. V těch si vytvořil své hnízdiště ohrožený druh *břehule říční*, tedy KÚ ÚK požádali o výjimku dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, i o tento druh, a řízení o této žádosti bylo spojeno s opětovně vedeným řízením o výjimce z r. 2017. Předmět řízení jsme pak ještě rozšířili tak, aby zahrnoval i v té době již projednávanou těžbu přímo sousedícího menšího DP *Nučničky II* ev. č. 71201 [dále jen „DP Nučničky II“], kam se těžba dočasně přesouvala (dnes je již v podstatě vytěžen).

21. Následně vydal dne 28. 7. 2021 KÚ ÚK rozhodnutí, kterým opětovně dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny povolil výjimku ze zákazu zasahovat do přirozeného vývoje nyní již čtyř zvláště chráněných živočichů, a to *ještěrka obecná*, *mravenec otročící*, *koroptev polní* a *břehule říční*, a to pro záměr rozšíření těžby na plochu dobývacího prostoru *Nučničky II* včetně dotěžení zbývajících částí plochy dobývacího prostoru *Nučničky I*, tedy pro širší rozsah původního záměru i chráněných druhů, než jak tomu bylo u povolení výjimky z r. 2017. I proti tomuto rozhodnutí KÚ ÚK podal žalobce (v poslední den zákonné lhůty) stručné odvolání, založené na dosti formálních až formalistických důvodech, které bylo zamítnuto rozhodnutím žalovaného ze dne 25. 11. 2021. Proti těmto dvěma rozhodnutím KÚ a MŽP [dále společně jen „Výjimky z r. 2021“] žalobce nepodal žalobu dle § 65 a násl. s.ř.s.
22. Výjimky z r. 2017 a 2021 obsahují i v podstatě identické podmínky, když pouze ke čtyřem podmínkám ve rozhodnutí o výjimce z r. 2017 přibyla v rozhodnutí z r. 2021 jedna další, týkající se toliko duhu *břehule říční*, která se v roce 2017 na místě logicky nevyskytovala (vhodný biotop ji k tomu poskytla až pískovna) a nebyla tak předmětem původního řízení. A lhůta pro dokončení záměru se posunula o 4 roky, což odpovídalo posunu času mezi r. 2017 a 2021 (záměr přitom bude s největší pravděpodobností ukončen již v příštím roce 2023). Co se týče původních tří chráněných druhů, tedy zůstaly podmínky z původního rozhodnutí o výjimce z r. 2017 fakticky beze změny.
23. O tom, že namísto rozhodnutí o výjimce z r. 2017 zrušeného soudem z převážně formálních důvodů, byly orgánem ochrany přírody pravomocně uděleny v podstatě identické nové výjimky z r. 2021, proti nimž žalobce nepodal žalobu, žalobce soud v tomto řízení poněkud nekorektně neinformoval, přestože o tom v den podání žaloby (5. 12. 2021) musel vědět. Ani případný úspěch v tomto soudním řízení tak nemůže mít na jeho právní postavení žádný pozitivní vliv. Žalobce totiž žádost o obnovu podal dne 1. 3. 2021 z jediného důvodu, že soud v té době zrušil výjimky z r. 2017, které byly podkladem pro rozhodnutí o povolení těžby. Ty však byly v r. 2021 znovu ve stejném (resp. dokonce širším) rozsahu uděleny, tedy pro povolení obnovy řízení neexistuje žádný důvod, a to ani ten jediný, který žalobce v žádosti o obnovu řízení uvedl. I kdyby se mu tedy podařilo prosadit jeho výklad *contra legem* běhu objektivní lhůty pro podání žádosti o obnovu řízení, a ČBÚ by byl nucen se jeho opožděnou žádostí věcně zabývat, stejně by výsledkem mohlo být jediné opětovné zamítnutí žádosti.
24. Pokračování (či spíše dokončení) těžby ve stávající pískovně dále nepředstavuje pro ochranu životního prostředí žádný negativní zásah, stejně jako jím ani v minulosti nebylo zahájení této těžby. Nejednalo se totiž o „nedotčenou lokalitu“, ale o intenzivně antropogenně ovlivněné území, a to o zemědělsky užívané pole. V současnosti se pak jedná o těžbou již významně přetvořenou plochou, která (s ohledem na těžbu zvody) je již v průběhu těžby přírodě blízká a vstřícná, neboť vzniklá a nadále vznikající vodní plocha představuje přírodě blízké jezero s litorálními pásmy a navazujícími břehy s otevřenými písky, jejichž přírodní potenciál pozitivně ovlivní biodiverzitu a tím zvýší potenciál ekosystémových služeb místa,

a to včetně nových potenciálních (budoucích) biotopů jiných zvláště chráněných živočichů, kteří právě takové prostředí vyhledávají (což bude obzvláště platit po řádně dokončené rekultivaci území dle schváleného plánu sanace a rekultivace). Není při tom bez významu, že právě v místech těžby v Pískovně Nučnický se jen díky této těžbě začaly vyskytovat zvláště chráněné břehule říční (ohrožený, evropsky významný druh), které by zde jinak – nebýt aktivní těžby – nebyly.

25. Žalobce pochybil tím, že nepodal žalobu proti rozhodnutí o povolení těžby, když takovou žalobu podat měl a mohl, a to přesto že judikatura se k možnosti zohlednění zrušení tzv. podmiňujícího rozhodnutí správního orgánu v řízení o žalobě proti tzv. podmíněnému rozhodnutí správního orgánu výslovně a definitivně přiklonila až v žalobcem uváděném usnesení rozšířeného senátu
26. Obnova řízení je pak mimořádným opravným prostředkem, který představuje zásah do pravomocného správního rozhodnutí, a tím do právní jistoty rozhodnutím upravených právních vztahů. Stavení lhůty pak musí být upraveno v zákoně a tuto skutečnost nelze překonat výkladem *contra legem*.

III.

Posouzení žaloby

27. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, jež jeho vydání předcházelo, v mezích žalobních bodů, jimiž je vázán, vycházeje přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí správního orgánu (ust. § 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „s.ř.s.“). Soud rozhodl o věci bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť žalovaný s takovým postupem souhlasil a žalobce se k možnosti takového postupu ve lhůtě stanovené soudem nevyjádřil a má se tedy za to, že s takovým postupem souhlasí.
28. Žaloba není důvodná.
29. Dle ust. § 100 odst. 1 správního řádu, *řízení před správním orgánem ukončené pravomocným rozhodnutím ve věci se na žádost účastníka obnoví, jestliže*
 - a) *vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit, anebo se provedené důkazy ukázaly nepravdivými, nebo*
 - b) *bylo zrušeno či změněno rozhodnutí, které bylo podkladem rozhodnutí vydaného v řízení, které má být obnoveno,**a pokud tyto skutečnosti, důkazy nebo rozhodnutí mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování.*
30. Dle odst. 2 tohoto ustanovení, *účastník může podat žádost o obnovu řízení u kteréhokoliv správního orgánu, který ve věci rozhodoval, a to do 3 měsíců ode dne, kdy se o důvodu obnovy řízení dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne právní moci rozhodnutí. Obnovy řízení se nemůže domáhat ten, kdo mohl důvod obnovy uplatnit v odvolacím řízení. O obnově řízení rozhoduje správní orgán, který ve věci rozhodl v posledním stupni.*
31. O podstatě institutu obnovy řízení konstantně judikuje jak Nejvyšší správní soud, tak Ústavní soud v tom smyslu, že obnova řízení je mimořádným opravným prostředkem, jenž představuje průlom do principu nezměnitelnosti a závaznosti vydaných rozhodnutí. Účelem obnovy je odstranit nedostatky ve skutkových zjištěních pravomocného rozhodnutí v případech, kdy tyto vady vyšly najevo až po právní moci původního rozhodnutí. Obnova

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

řízení umožňuje překonat překážku věci pravomocně rozhodnuté a znovu ve věci rozhodnout. Z tohoto důvodu je nutné přípustnost tohoto institutu vykládat restriktivně. (např. rozsudky NSS ze dne 30. 9. 2003, čj. 6 A 63/2002-40, č. 522/2005 Sb. NSS, ze dne 23. 8. 2005, čj. 5 A 127/2002-42, č. 1343/2007 Sb. NSS, ze dne 13. 5. 2010, čj. 6 As 39/2009-74, či ze dne 16. 11. 2006, čj. 9 As 53/2010-81, přiměřeně též usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 17. 7. 2007, čj. 2 Afs 51/2006-58, č. 1355/2007 Sb. NSS a nález ÚS sp. zn. III. ÚS 2959/10 ze dne 14. 4. 2011).

32. Proto k tomu, aby mohl být institut obnovy řízení aplikován, musí být splněny zákonné podmínky včetně zachování lhůty současně a nesplnění by i jen jediné z nich vylučuje možnost rozhodnout o povolení obnovy řízení (viz rozsudek Nejvyššího správního soud ze dne 6. 12. 2012 č.j. 1 As 130/2012 – 29).
33. Soud ve shodě se žalovaným proto uzavírá, že objektivní tříletou lhůtu nelze ani stavět ani neaplikovat na některé případy, např. z důvodu více než tři roky probíhajícího soudního řízení. Žalobce má sice pravdu, že za situace, kdy je podmiňující rozhodnutí zrušeno až po uběhnutí této lhůty, dostává se účastník do nešťastné situace, kdy již nemůže o obnovu žádat. V obdobné situaci by ale byl i v případě, že by po lhůtě objevil skutečnost nebo důkaz, které by mohly být důvodem pro obnovu řízení.
34. Na rozdíl od této situace však žalobce již v době vydání podmíněného rozhodnutí o nezákonnosti podmiňujícího rozhodnutí věděl – jinak by nepodával proti tomuto rozhodnutí správní žalobu - proto měl využít jiného prostředku ochrany, než je obnova. Ačkoliv žalobce nemohl předvídat, že bude soudní řízení trvat tak dlouho, bylo na něm, aby zvážil, jak bude postupovat. Zda bude vyčkávat na zrušení podmiňujícího rozhodnutí s tím, že pak podá návrh na obnovu řízení nebo zda napadne přímo rozhodnutí o povolení těžby, jehož obnovy řízení se domáhá.
35. Soud souhlasí s osobou zúčastněnou na řízení, jak rozvede níže, že bylo namístě postupovat tímto způsobem. Dle mínění soudu, má účastník řízení v souladu se zásadou *vigilantibus iura* hájit svá práva pomocí prostředků, které má v té které době k dispozici, viz obdobně třetí věta odst. 2 stanovící, že *obnovy řízení se nemůže domáhat ten, kdo mohl důvod obnovy uplatnit v odvolacím řízení*.
36. Dle ust. § 75 odst. 1 s.ř.s. ve znění ke dni 8. 11. 2017 (tj. ke dni vydání rozhodnutí o povolení těžby), *při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu*.
37. Dle odst. 2 tohoto ustanovení, *soud přezkoumá v mezích žalobních bodů napadené výroky rozhodnutí. Byl-li závazným podkladem přezkoumávaného rozhodnutí jiný úkon správního orgánu, přezkoumá soud k žalobní námitce také jeho zákonnost, není-li jím sám vázán a neumožňuje-li tento zákon žalobci napadnout takový úkon samostatnou žalobou ve správním soudnictví*.
38. Co se týče těchto ustanovení, soud má předně za to, že z odst. 2 ust. § 75 s.ř.s. sice explicitně vyplývá, že soud přezkoumávající podmíněné rozhodnutí je vázán podmiňujícím rozhodnutím, které je samostatně napadnutelné žalobou. Z tohoto ustanovení však nelze jednoznačně dovodit, že žalobce nemůže podat žalobu proti podmíněnému rozhodnutí, pokud ještě nebylo soudem rozhodnuto o podmiňujícím rozhodnutí.
39. I v žalobcem odkazovaném usnesení rozšířeného senátu ze dne 22. 10. 2019, č. j. 6 As 211/2017 - 88, č. 3948/2019 Sb. NSS, se v bodě 18 uvádí:

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

„Nejvyšší správní soud vyjádřil názor, že zrušení rozhodnutí správního orgánu soudem má účinky ex tunc a je nutné na ně pohlížet, jako by nikdy nebylo vydáno (srov. rozsudek ze dne 28. 3. 2007, č. j. 1 As 32/2006 - 99, č. 1275/2007 Sb. NSS, ve věci „Lesní pramen“). Šestý senát má za to, že toto pravidlo je obecně platné a zrušení podmiňujícího správního rozhodnutí je skutečností, kterou je třeba v řízení o žalobě proti navazujícím správním aktům zohlednit v souladu se zásadou plné jurisdikce a účinné soudní ochrany.“

40. V bodě 36 je pak uvedené:

„Pokud bylo žalobou napadeno podmiňující rozhodnutí, soud v řízení o žalobě proti podmíněnému rozhodnutí zpravidla vyčká na výsledek řízení o žalobě proti podmiňujícímu rozhodnutí, aby z něj mohl ve svém rozhodnutí vyjít (§ 52 odst. 2 s. ř. s.), popř. dle povahy věci může i řízení o obou žalobách spojit ke společnému projednání (§ 39 s. ř. s.). Zrušení či změna podmiňujícího rozhodnutí však nemusí vést vždy k automatickému zrušení podmíněného rozhodnutí soudem, naopak je třeba podle okolností daného případu vyhodnotit, jaký vliv má zrušení či změna podmiňujícího rozhodnutí na zákonnost rozhodnutí podmíněného. Lze rovněž připomenout, že rozšířený senát již v minulosti připustil dodatečné uplatnění některých vad rozhodnutí správního orgánu, které vyšly najevo až po uplynutí lhůty pro podání žaloby a žalobce o těchto důvodech bez svého zavinění nemohl v žalobní lhůtě vědět (usnesení rozšířeného senátu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 - 73, č. 1546/2008 Sb. NSS, Aqua Servis). Takto je tedy otevřena možnost „dodatečného“ uplatnění žalobní námitky, že podmíněné rozhodnutí je založeno na nezákonném podmiňujícím rozhodnutí, pokud ke změně či zrušení podmiňujícího rozhodnutí došlo po uplynutí žalobní lhůty.“

41. V bodě 32 je pak uvedené: *„Nejvyšší správní soud totiž v řadě svých rozsudků v zájmu spravedlivého řešení věci od této zásady ustoupil a zohlednil zrušení podmiňujícího (resp. podkladového či řešícího předběžnou otázku) rozhodnutí správního orgánu v rámci soudního přezkumu rozhodnutí na toto podmiňující rozhodnutí navazujícího. V rozsudku ze dne 15. 9. 2011, č. j. 4 Ads 35/2011 - 75, tak Nejvyšší správní soud prolomil zásadu vázanosti právním stavem v době rozhodování správního orgánu, když dospěl k závěru o nutnosti zohlednění následného zrušení rozhodnutí o přiznání dávky sociální péče, z něhož správní orgány vycházely při dalším rozhodování o odnětí jiné dávky, které z prvního (následně zrušeného) rozhodnutí vycházelo. V rozsudku z 14. 9. 2011, č. j. 9 Afs 28/2011 - 181, tento soud uznal nezbytnost zohlednění následného zrušení exekučního titulu v rámci soudního přezkumu exekučního příkazu. Rovněž následné zrušení pravomocného odsuzujícího rozsudku je nutno vzít v úvahu v rámci řízení o žalobě proti správnímu rozhodnutí, které vycházelo ze ztráty bezúhonnosti účastníka (rozsudek NSS ze dne 21. 9. 2007, č. j. 4 As 58/2006 - 94).“*

42. Soud s ohledem na shora uvedené dospěl k závěru, že pokud chtěl žalobce docílit zrušení rozhodnutí o povolení těžby, jehož obnovy řízení se domáhá z důvodu nezákonnosti podkladového rozhodnutí, měl podat žalobu proti tomuto rozhodnutí. V žalobě proti rozhodnutí o povolení těžby pak měl žalobce namítat nezákonnost rozhodnutí o výjimce s tím, že tato byla napadena samostatnou žalobou. V řízení o žalobě proti rozhodnutí o povolení těžby následně požádat o přerušení. Žalobní námitkou by nebylo zrušení podkladového rozhodnutí, ale jeho nezákonnost, o které je rozhodováno v samostatném řízení. Soud by pak, jak je uvedeno v usnesení rozšířeného senátu, řízení o žalobě proti povolení těžby přerušil a vyčkal soudního rozhodnutí o povolení výjimky, nebo by soudní řízení spojil.

43. Soud má za to, že takový výklad ust. § 75 je jediný možný, protože skutečnost, zda v době podání žaloby proti podmíněnému rozhodnutí již bylo nebo nebylo zrušeno rozhodnutí podmiňující, nemění nic na tom, že v době vydání napadeného rozhodnutí nebylo podmiňující rozhodnutí zrušeno a žaloba by tak v případě jiného výkladu než toho, který dovodil rozšířený senát, musela být vždy zamítnuta; podmíněné rozhodnutí bylo v době vydání v souladu s podmiňujícím rozhodnutím.
44. Pokud žalobce uvádí, že *usnesení rozšířeného senátu č. 3948/2019 Sb. NSS bylo vydáno až dne 22. 10. 2019, a žalobce z něj tedy v nynější věci nemohl v roce 2017 vycházet*, soud uvádí, že toto usnesení, jak je uvedeno v předchozích bodech, neřešilo situaci žalobce, tj. zda podat žalobu proti podmíněnému rozhodnutí v době, kdy ještě nebylo zrušeno podmiňující rozhodnutí, ale situaci následující, zda k takovému později uplatněnému žalobnímu bodu přihlédnout.
45. Usnesení rozšířeného soudu dále odkazovalo na starší judikaturu, ve které byl tento postup doporučován, jak bylo citováno shora. A pokud rozšířený senát dospěl k závěru, že s ohledem na zásadu *plné jurisdikce a účinné soudní ochrany* je nutné k *dodatečně uplatněné žalobní námitce* přihlédnout, je nutné přihlédnout i k námitce tvrzené nezákonosti podmiňujícího rozhodnutí, jehož zrušení se žalobce domáhá v jiném řízení.
46. Soud má proto za to, že žalobce nebyl připraven o efektivní soudní přezkum rozhodnutí o výjimce – toto rozhodnutí bylo soudem přezkoumáno. Pokud chtěl žalobce docílit zrušení rozhodnutí o povolení těžby, měl podat žalobu proti rozhodnutí o povolení těžby a nezákonost podkladového rozhodnutí v žalobě namítat. V žalobě pak rovněž uvádět argumenty, kterými odůvodňuje žalobce tuto žalobu (zásada plné jurisdikce, Listina základních práv a svobod, Listina základních práv a svobod Evropské unie). Soud rozhodující o rozhodnutí o povolení těžby by pak v duchu shora citované starší judikatury musel ke zrušení podkladového rozhodnutí o povolení výjimky přihlédnout. Žalobce se tak měl apriori domáhat soudní ochrany proti rozhodnutí, které mohlo do jeho práva fakticky zasáhnout (rozhodnutí o výjimce ještě v konečném důsledku do jeho práva nezasahovalo, pouze upravovalo výjimky z ochrany určitých živočichů), a v tomto řízení se dovolávat *zásady plné jurisdikce a účinné soudní ochrany*.
47. Tvrzení žalobce, že *žalobci přitom nelze vytýkat, že nepodal žalobu přímo proti rozhodnutí o povolení těžby, neboť toto rozhodnutí v době existence rozhodnutí o výjimce nepovažoval za nezákonné*, považuje soud za účelové, jelikož v době vydání rozhodnutí o povolení těžby, tj. dne 8. 11. 2017, již žalobce podal žalobu proti rozhodnutí ze dne 26. 7. 2017, č. j. MZP/2017/530/67, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí o výjimce. Žalobce tedy důvody nezákonosti rozhodnutí o výjimce musel znát, jelikož je uváděl v žalobě proti tomuto rozhodnutí následně projednávané v řízení vedeném u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 15 A 204/2017. Žalobce tak tyto důvody měl rovněž tvrdit v žalobě proti rozhodnutí o povolení těžby.
48. Za situace, kdy žalobce s odkazem na shora uvedené mohl docílit zrušení rozhodnutí o těžbě prostřednictvím žaloby proti tomuto rozhodnutí, nelze proto dospět k závěru, že byl porušen čl. 47 Listiny základních práv EU.
49. Rovněž námitka žalobce, že *nebylo možné po žalobci žádat, aby podával druhou žalobu a nesl náklady dalšího soudního řízení výlučně proto, aby odvrátil neúčinnost rozhodnutí soudu v řízení o jeho první žalobě směřující proti podkladovému rozhodnutí*, je dle soudu rovněž účelová. Naopak žalobce dle zásady *vigilantibus iura* takto postupovat měl, jelikož pokud chtěl zvrátit rozhodnutí o povolení těžby, zcela jistě bylo namístě podat žalobu proti tomuto

rozhodnutí a nést náklady dalšího soudního řízení, než nechat uplynout lhůtu pro obnovu řízení a nést náklady tohoto soudního řízení.

50. Taktéž argumentace žalobce s odkazem na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2017, č. j. 1 Afs 58/2017 - 42, ze kterého vyplývá, že *nelze nově přijatý názor zásadně aplikovat zpětně, pokud by v důsledku této změny účastníci řízení, resp. soukromé subjekty, jednající v důvěře ve stávající judikaturu, ztratili přístup k soudu*, neobstojí. Této zásady se totiž může dovolávat účastník, pokud by soud na základě pozdější judikatury chtěl jeho nárok zamítnout, nikoliv účastník, který mohl svůj nárok uplatnit, ale neučinil tak a touto zásadou pouze omlouvá svoji nečinnost. Pokud by každý účastník postupoval stejně, tak by v konečném důsledku nikdy nedošlo k rozporu v judikatuře a k její následné změně a tedy k řízení před rozšířeným senátem. Bylo proto povinností žalobce, v případě, že se chtěl domoci jiného rozhodnutí ohledně těžby, podat žalobu proti tomuto rozhodnutí a argumentovat proti dosavadní judikatuře, popřípadě, poukazovat na rozpornou judikaturu, jak bylo uvedené v bodě 30 rozsudku.
51. Soud proto uzavírá, že pokud se žalobce domáhá účinné soudní ochrany, měl tak činit v soudním řízení proti rozhodnutí, o jehož zrušení mu jde, a dovolávat se v něm *zásady plné jurisdikce a účinné soudní ochrany*, a nikoliv v řízení, které mu má teprve otevřít cestu k takovému řízení a domáhat se v něm nezákonného výkladu nebo neaplikace ustanovení správního řádu nebo jeho doplnění o ustanovení o stavění lhůty z důvodu ochrany svých práv poté, co sám ve věci neučinil všechny právní kroky, které by k zajištění ochrany jeho práv mohly fakticky vést.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

52. Vzhledem k tomu, že městský soud neshledal žalobní námitky důvodnými, žalobu v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
53. O nákladech řízení městský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. dle úspěchu ve věci. Žalované, která měla ve věci plný úspěch, však nevznikly náklady převyšující náklady běžné úřední činnosti. Osobě zúčastněné na řízení žádné náklady v souvislosti s plněním povinnosti, kterou by jí soud uložil, nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 31. května 2023

JUDr. Slavomír Novák v.r.

předseda senátu